International

scientific and practical conference

DECEMBER 6
2024

2024

STDF

Science technology& Digital finance

Google Scholar

The main directions of socio-economic development of New Uzbekistan: problems and solutions

MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, SCIENCE AND INNOVATION OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

JIZZAKH BRANCH OF THE NATIONAL UNIVERSITY OF UZBEKISTAN NAMED AFTER MIRZO ULUGBEK

Scientific journal of Science technology & Digital finance

The main directions of socio-economic development of New Uzbekistan: problems and solutions collection of materials of the international scientific and practical conference on the topic

(December 6, 2024)

(Part 2)

Jizzakh-2024

Department of Economics and tourism of Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
6.12.2024

The main directions of socio-economic development of New Uzbekistan: problems and solutions collection of materials of the international scientific and practical conference on the topic – Jizzahk: Department of economics and tourism of Jizzakh branch of the national university of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek, December 6, 2024, 450 pp.

Editors in charge: DSc.prof. Turakulov O.X., PhD. O'ralov A.I.

In the collection of materials of the conference, the role and role of Science, Education and production in the era of globalization, the pressing problems of the issues of interaction of these processes, feedback on their solutions were presented by mature specialists of the field.

In addition, research on the scientific and practical topic, carried out in the economics, Exact Sciences, Natural Sciences and socio-humanities during the globalization period, information is presented in the scientific and practical fields, which includes the latest innovative technologies in the fields of production.

It can be argued that this collection is one of the specific intersections of current thoughts and innovative ideas of the world of science. This scientific and practical conference was actively attended by professors and scientific researchers engaged in scientific research in Uzbekistan and foreign countries. In increasing the position of the scientific and practical conference, the professors and teachers of domestic and foreign higher educational institutions made a significant contribution.

Professors and teachers of foreign higher educational institutions who actively participated in the work of the conference made a worthy contribution to the high level of interaction with scientists of our country. The processes of international cooperation with foreign countries and exchange with them in the field of Science in the era of globalization have a positive effect on the development of Higher Education, the fields of Science and production. The materials of this conference are special in that they include a wide range of research, from theoretical developments to practical solutions, demonstrating the diversity of approaches and directions in this area.

In conclusion, it should be noted that this scientific and practical conference will be a very useful collection for everyone who is interested in modern research in the fields of further development of Higher Education, Science, Education and production in the era of globalization. The authors are responsible for the content and quality of the articles and abstracts included in the collection.

“2024-YOSHLAR VA BIZNESNI QO‘LLAB QUVVATLASH YILI”DA HUDUDLARDAGI YOSHLARGA YARATILGAN IQTISODIY IMKONIYATLAR VA ULARNING AMALDAGI ISTIQBOLLARI

Zayniddinova Latofat Suvan qizi
O‘zMU Jizzax filiali Psixologiya fakulteti “Iqtisodiyot va turizm” kafedrasi 1-kurs magistranti

Annotatsiya: *Quyidagi maqolada so‘nggi yillarda yangi O‘zbekistonni barpo etishdek ulkan maqsadga erishish yo‘lida yoshlarga e’tibor va g‘amxo‘rlik ko‘rsatish, ularga barcha sohada o‘z iqtidori va salohiyatini namoyon etishi uchun zarur iqtisodiy-ijtimoiy sharoitlar yaratib berish davlat siyosati darajasiga ko‘tarilayotgani keltirib o‘tilgan. Shuningdek, Respublikamiz hududlaridagi yoshlar ta’limi, biznes va tadbirkorlik loyihalari, ish bilan bandlik masalalarini hal etish borasida muhtaram prezidentimiz farmonlari haqida qisqacha bayon etilgan.*

Kalit so‘zlar: *yoshlar va biznes, investitsiya, kredit, kreativ park, yosh tadbirkor, ilg‘or texnologiya, ta’lim texnologiyasi, oilaviy tadbirkorlik, startap loyihalar, bo‘sh ish o‘rinlari, raqamli iqtisodiyot.*

Joriy yilning – Yoshlar va biznesni qo‘llab-quvvatlash yili, deb e’lon qilinishi ham mamlakatimizda amalga oshirilib kelinayotgan islohotlarning uzviy va mantiqiy davomi bo‘ldi. “O‘zbekiston – 2030” strategiyasining yoshlarga va tadbirkorlikka oid maqsadlariga aynan uyg‘undir. Xususan, “O‘zbekiston – 2030” strategiyasida yoshlarning zamonaviy kasblar bilan mashg‘ul bo‘lishini ta’minlash uchun har bir viloyat hududlarida bittadan “Kreativ park”lar faoliyatini tashkil etish, ularga yiliga kamida 40 ming nafar yoshlarni jalb qilish, har yili 500 nafar iste’dodli yoshlarni xorijning nufuzli oliy o‘quv yurtlariga o‘qishga yuborish kabilar o‘rin olgan.

Yoshlarning tadbirkorlikka oid tashabbuslari, startap-loyihalari va amaliy tadqiqotlari natijalarini ro‘yobga chiqarilishiga ko‘maklashish, yosh tadbirkorlik subyektlarining sanoat va xizmat ko‘rsatish sohalaridagi loyihalarini har tomonlama qo‘llab-quvvatlash maqsadida Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi, Iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligi, Moliya vazirligi, Savdo-sanoat palatasi hamda Yoshlar ishlari agentligining 1-ilovaga muvofiq ro‘yxatda ko‘rsatilgan hududlarda yoshlar sanoat va tadbirkorlik zonalarini tashkil etish to‘g‘risidagi taklifi ma’qullandi va shu borada hududlarda ko‘lab iqtisodiy rivojlantirish ishlari amalga oshirilib, Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahrida yoshlar sanoat va tadbirkorlik zonalari tashkil etildi. Xususan, viloyatimiz va Jizzax shahrida 14ta tuman mahalla fuqorolar yig‘inida jami 65,1gektar maydoni yoshlar uchun ajratilib, Yoshlar sanoat zonalari muhandislik-texnik kommunikatsiyalari mavjud bo‘lgan yoki o‘tkazish oson bo‘lgan, faoliyat

Department of Economics and tourism of Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
6.12.2024

ko‘rsatmayotgan ishlab chiqarish maydonlari va qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallanmagan yer maydonlarida tashkil etildi.

“Yoshlar sanoat va tadbirkorlik zonalari faoliyatini tashkil etish hamda yoshlarning tadbirkorlikka oid tashabbuslarini qo‘llab-quvvatlash chora-tadbirlari to‘g‘risi” [1]da

O‘zbekistonda yoshlar o‘rtasida tadbirkorlikni keng ommalashtirish va biznes bilan shug‘ullanishga qo‘shimcha imkoniyatlar yaratildi. Bu haqda “O‘zbekiston–2030” strategiyasini 2024-yilda amalga oshirishga qaratilgan davlat dasturi to‘g‘risidagi prezident farmonida belgilandi. Unga ko‘ra, oilaviy tadbirkorlik dasturi doirasida ajratilayotgan **kreditlarning kamida 40 foizi yoshlar tadbirkorligini rivojlantirishga** yo‘naltirilib, 2024-yil 1-iyundan boshlab **“Yosh tadbirkor” tanlovlarini** o‘tkazish amaliyoti yo‘lga qo‘yildi. Bunda Yoshlar ishlari agentligi tomonidan tanlov asosida mahalla, tuman, viloyat, respublika bosqichlarida yoshlarning istiqbolli biznes loyiha va g‘oyalari saralanib, nogironligi bo‘lgan yosh tadbirkorlarning loyiha va g‘oyalariga alohida e’tibor qaratildi.

Respublika bosqichida saralashdan o‘tgan har bir loyihaga **BHMning ming baravarigacha** ya’ni 340 million so‘mgacha miqdordagi imtiyozli kreditlar ajratilib, g‘olib bo‘lgan biznes loyiha va g‘oyalar egalari Yosh tadbirkorlarni qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasi hisobidan **xorijiy davlatlarga malaka oshirishga** yuborildi.

Xalqaro ekspertlar yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligiga asosan yoshlarning umumiy ahvolidan kelib chiqib uch mezon asosida baho beradi. Yoshlar salomatligi darajasi, yoshlarga berilayotgan ta’lim darajasi va yoshlarning ijtimoiy ta’minlanganlik darajasi shular jumlasidandir. Islohotlar silsilasida Prezidentimizning bevosita tashabbusi bilan O‘zbekistonda ilk bor ishsiz yoshlar bandligini ta’minlashga qaratilgan mutlaqo yangi tizim – “Yoshlar daftari”ning joriy etilishi yoshlarga oid siyosatni yangi sifat bosqichiga ko‘tardi. Natijada o‘tgan qisqa davr ichida respublikada yashayotgan 18-30 yoshdagi minglab iqtisodiy-ijtimoiy himoyaga qo‘llab-quvvatlashga muhtoj, ishsiz yoshlar “Yoshlar daftari”ga kiritilib, ularning muammolarini hal qilish uchun hududlarda “Yoshlar jamg‘armalari” orqali zarur mablag‘ ajratildi.

2024-yilda yoshlar uchun yaratilgan iqtisodiy imkoniyatlar turli sohalarda, jumladan ta’lim, ish bilan ta’minlash, startaplar, va professional rivojlanish yo‘nalishlarida mavjud. Ushbu imkoniyatlar yoshlarning iqtisodiy holatini yaxshilash va mustaqil turmush tarzini qurishda muhim rol o‘ynaydi. Quyida 2024-yilda yoshlar uchun yaratilgan ba’zi asosiy iqtisodiy imkoniyatlarni ko‘rib chiqamiz:

1. Ta’lim va malaka oshirish dasturlari

- Grantlar va stipendiyalar: Ko‘plab davlatlar va xususiy tashkilotlar yoshlarga ta’lim olish uchun grantlar va stipendiyalar taklif etmoqda.
- Onlayn ta’lim platformalari: Coursera, Udemy, edX kabi platformalar orqali arzon yoki bepul kurslar taklif etilmoqda. Bu kurslar texnologiya, biznes, til o‘rganish va boshqa sohalarda malaka oshirishga yordam beradi.

Department of Economics and tourism of Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
6.12.2024

- Professional sertifikatlar: IT, dizayn, moliya, va boshqa sohalarda sertifikat dasturlari yoshlarni yangi ko‘nikmalarni o‘rganishga va professional sertifikatlarga ega bo‘lishga imkon beradi.

2. Yoshlar uchun ish o‘rinlari va amaliyotlar

- Stajirovkalar va amaliyotlar: Ko‘plab kompaniyalar yoshlarni amaliyotga jalb qilib, ularga real ish muhitida ishlash imkoniyatini yaratadi. Bu yoshlarning tajriba to‘plashi va kelajakdagi ishga joylashishda yordam beradi.
- Yoshlar uchun ish joylari: Davlat va xususiy sektorda yoshlar uchun maxsus ish o‘rinlari tashkil etilib, bu yangi boshlovchi mutaxassislar uchun boshlang'ich tajriba olish imkonini beradi.
- Yoshlarni ishga jalb qilish dasturlari: Davlatlar va kompaniyalar yoshlarning mehnat bozoriga kirishlarini qo‘llab-quvvatlash uchun subsidiyalashgan ish o‘rinlari yoki yoshlarni ishga joylashtirish uchun treninglar.

3. Kichik biznes va startap imkoniyatlari

- Startap inkubatorlari va akseleratorlar: Yosh tadbirkorlar uchun startaplarni rivojlantirish va biznes g'oyalarni amalga oshirish uchun inkubatorlar va akseleratorlar mavjud. Bu dasturlar mentorlik, moliyaviy qo‘llab-quvvatlash va boshqa resurslarni taqdim etadi.
- Tadbirkorlik uchun grantlar: Kichik biznes va startaplarni rivojlantirish uchun davlat va xususiy sektordan grantlar mavjud.
- Onlayn savdo va platformalar: Yoshlar o‘z mahsulotlarini yoki xizmatlarini onlayn platformalarda sotish imkoniyatiga ega. Amazon, Etsy, va boshqalar.

4.Texnologiya va raqamli iqtisodiyot

- IT sohasida ish o‘rinlari: Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi bilan birga, IT va texnologiya sohalarida yoshlar uchun ko‘plab ish o‘rinlari va professional rivojlanish imkoniyatlari yaratilgan.
- Freelance va masofaviy ish: Yoshlar masofaviy ishlash va freelance platformalar orqali ishlash imkoniyatiga ega. Upwork, Freelancer, va Fiverr kabi platformalar orqali IT, dizayn, yozuv, tarjima va boshqa xizmatlarni taklif qilish mumkin.

Xulosa:

2024-yilda yoshlar uchun yaratilgan iqtisodiy imkoniyatlar ularning ijodiy va innovatsion potensialini oshirish, yangi kasb va ko‘nikmalarni egallash, va o‘z kelajaklarini qurishda mustaqil bo‘lishlariga yordam beradi. Bu imkoniyatlar yoshlarni ish bilan ta’minlash, iqtisodiy mustahkamlik va samarali rivojlanishga yo‘naltirilgan. Iqtisodiy yordam va qo‘llab-quvvatlash dasturlari Davlatning yoshlarni qo‘llab-quvvatlash siyosatida o‘z aksini topib ba’zi mamlakatlarda yoshlar uchun maxsus subsidiyalar, kreditlar va moliyaviy yordam dasturlari mavjud. Bu yordamlar yoshlarning biznes boshlashlari, uy-joy sotib olishlari yoki o‘qish uchun moliyaviy holatlarini yaxshilashga yordam beradi. Ijtimoiy loyihalarda Yoshlarga ijtimoiy loyihalarda ishtirok etish imkoniyatlari yaratilib, bu ularga ijtimoiy tajriba to‘plash, jamiyatga foyda keltirish va o‘zini namoyon etish imkonini bermoqda.

Shunday ekan, biz yoshlar davlat va jamiyat yaratib berayotgan imkoniyatlar hamda e’tiborga olinayotgan shart-sharoitlardan unumli foydalanib, yurtimizni rivojlantirishga xizmat qiluvchi hayrli kasb va faoliyat turlarini to‘g‘ri tanlashimiz va strategiyadan to‘g‘ri foydalanishimiz zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 21.04.2021 yildagi PQ-5088-sonli qarori;
2. O‘zbekiston Respublikasi Hukumat portal;
3. Kuchimov A., Unnisa S. A., Najmiddinov D. DEFINING THE TYPES OF THE SHADOW ECONOMY //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2023. – T. 1. – №. 1. – C. 65-70.
4. Qosimova D., Ko‘chimov A. Fundamentals of investment environment in the process of digital transformation of the economy //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2022. – T. 9. – C. 417-421.
5. Hamraqulovich K. A. et al. RAQAMLASHGAN TA’LIM VA UNING OTM BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDAGI ROLI //International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research. – 2022. – C. 352-356.
6. Kuchimov A. H. JIZZAX VILOYATIDA MADANIY HORQIQQA MO’LJALLANGAN MEHMON UYLARINI YARATISH YO’NALISHLARI //Экономика и социум. – 2022. – №. 5-2 (92). – C. 154-159.
7. Кочимов А. Направления создания культурно ориентированных гостевых домов в Джизакской области //in Library. – 2022. – Т. 22. – №. 2. – С. 1-8.
8. Sobirovna K. D. et al. DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS AND ENTREPRENEURSHIP-A SPRINGBOARD FOR ENSURING MACROECONOMIC STABILITY //Journal of Contemporary Issues in Business and Government. – 2021. – T. 2021.
9. http.lex.uz internet sayti;
10. www.ziyo.net internet sayti.

Department of Economics and tourism of Jizzakh branch of the National University of Uzbekistan named after Mirzo Ulugbek
6.12.2024